

Nieuwe boeken varkenssignalen

Het afgelopen najaar verschenen boek "Varkenssignalen, de praktijkgids voor diergericht varkens houden" is met veel lof door varkenshouders ontvangen.

Een vervolg op dit succesvolle boek mag daarom niet uitblijven.

Alleen komt er ditmaal zowel voor de zeugenhouderij, als voor de vleesvarkenshouderij een eigen praktijkgids op de markt. ForFarmers is de initiatiefnemer van de projectgroep Varkenssignalen en aan deze projectgroep nemen de volgende bedrijven deel: Varkensactiviteitscentrum VAC, Boehringer Ingelheim, PIC en ABN AMRO.

De auteurs Marrit van Engen en Mark Roozen zijn op dit moment nog druk bezig met het schrijven van tekst en het schieten van beeldmateriaal, maar ze geven beide aan dat dit najaar het boek in de winkel zal liggen.

Om alvast een indruk te krijgen wie deze auteurs zijn en waar zij hun inspiratie vandaan halen, volgt nu een interview.

Marrit van Engen is direct na haar afstuderen, sinds juni 2005, werkzaam bij Kees Scheepens, internationaal veterinaire consultant en auteur van het boek Varkenssignalen. Marrit kreeg van Kees de opdracht om de powerpointpresentatie Varkenssignalen, die het afgelopen najaar tijdens verschillende bijeenkomsten werd vertoond, te maken. Daarnaast heeft ze een adviserende functie. 'Ik geef advies over voortplanting op zeugenbedrijven', verklaart Marrit.

Marrits voorkeur voor de varkenshouderij is gedurende haar studie ontstaan. 'Ik heb twee universitaire studies gevolgd. Eerst de studie Zoötechniek aan de Universiteit van Wageningen, waar ik koos voor de afstudeerrichtingen voortplanting en gedragsleer van het varken. Nadat ik het diploma had behaald, doorliep ik aan de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht na het diersoortoverschrijdende deel, het mono-traject varken.

Literatuur

Om het boek te kunnen schrijven, maakt Marrit veel gebruik van literatuur en de ervaringen van gerenommeerde dierenartsen en zeugenhouders zelf. Bovendien benadrukt ze dat het nieuwe boek zeugenhouderij geen moeilijk leesboek wordt. 'Er staan veel foto's in en bij elk beeld komt in zo kort mogelijke bewoording zoveel mogelijk informatie te staan. Ik ben namelijk van mening dat er veel te weinig praktijkgerichte zeugenhouderijboeken zijn, daarom ben ik blij dat ik de kans krijg om een boek te schrijven met veel beeldmateriaal. Toch is dit boek echt een verdieping van de bestaande praktijkgids Varkenssignalen. Er zitten nu veel meer managementaspecten in, denk bijvoorbeeld aan dekmanagement, de controle rond werpen en het voorkomen van de insleep van ziekten.'

Zeugensignalen

Kenmerkende zeugensignalen die zeker in het boek terugkomen zijn de eerste signalen bij een zeug, wanneer de geboorte van de biggen zich aandient en de signalen van een dragende zeug.

Marrit vertelt: 'Het is voor een zeugenhouder goed om te weten in hoeverre een zeug al bezig is met het geboorteproces, zodat hij de biggen goed kan opvangen. Een geboorte wordt namelijk vaak onderschat. En bij dragende zeugen moet goed gelet worden op wonden en goede klauwen, want de problemen die een kreupele zeug met zich meebrengt, worden ook onderschat.'

Gedragsleer

Op de vraag waarom het fenomeen 'varkenssignalen' Marrit zo aanspreekt, vertelt ze: 'Ik vind het belangrijk dat ik kan aflezen hoe het dier zich voelt. Om een voorbeeld te geven: een zeugenhouder vertelde dat een deel van zijn zeugen zo onrustig in de groep waren. Ook kwamen er nogal wat zeugen terug. Volgens de voercomputer zouden deze (jonge) zeugen minstens drie kilo voer eten, dus ze stonden niet op de attentielijst. Toen we door de groep dieren liepen, zag ik toch ingevallen buiken. Dan trek ik dus meteen de werking van de voercomputer in twijfel, niet het gedrag van de dieren. Het advies om er een voerstation bij te plaatsen heeft de boer ter hand genomen en nu merkt de zeugenhouder dat de groep veel rustiger is en ziet hij nauwelijks terugkomers.'

Mark Roozen, auteur van het nieuwe boek voor de vleesvarkenshouderij, vertelt: 'Ik ben opgegroeid op een zeugenbedrijf in Diessen met zo'n 300 zeugen en ging van jongs af aan graag met de dierenarts mee. De keus om dierenarts te worden heb ik al vroeg gemaakt'.

Mark studeerde Diergeneeskunde in België en koos daar de richting industrieel gehouden dieren. Deze studie richtte zich op varkens, pluimvee en konijnen, waarbij Mark zich vooral op de varkenshouderij richtte. Na zijn studie behaalde hij in 2001 het diploma en kwam bij dierenartsenpraktijk (DAP) Tilburg-Diessen aan het werk.

Sinds 2004 heeft hij de overstap gemaakt naar DAP Deurne. Werd hij bij de praktijk in Tilburg ingeschakeld als gecombineerde dierenarts met een zwaartepunt op varkens en af en toe een rundveevisite, bij Deurne zijn de taken gedifferentieerd en kan Mark zich volledig richten op de varkenshouderij. Door middel van bijscholing, voorlichtingsavonden en het lezen van vakliteratuur houdt Mark zijn kennis nu op peil.

Praktisch

'Voor het boek dat ik ga schrijven maak ik ook gebruik van mijn eigen praktische ervaring en literatuur en handboeken. Daarnaast onderhoud ik contact met varkenshouders om te vragen wat zij graag willen weten, dan wel lezen in het handboek. Het wordt vooral een boek met een praktische grondslag, waarbij de relaties tussen groei & gezondheid, groei & gedrag en gezondheid & gedrag nader worden beschreven en in grafieken en tabellen uitgelegd. Veel varkenshouders weten dat ze op de signalen van het dier moeten letten, maar te vaak wordt er toch niet bij stilgestaan.'

Mark hoopt dat het voor de varkenshouder duidelijk wordt wat de relaties van gedrag, gezondheid en groei zijn en verwacht dan ook dat de kracht van het handboek en de kracht van de bijeen-

komsten varkenssignalen is, dat men bewuster wordt van de signalen in de stal en deze signalen ook daadwerkelijk opmerkt.

Gedrag

Als voorbeeld van signalen noemt Mark dat vanwege een slecht klimaat, stress of een verkeerde lichtinvloed het dier onrustig gedrag vertoont. Dit gedrag heeft weer invloed op de voeropname. Deze wordt minder, waardoor het dier achterblijft in groei. Door bij deze aspecten stil te staan, zijn er betere resultaten te behalen bij de vleesvarkens.

Daarnaast vindt Mark dat het aspect gezondheid niet alleen aandacht verdient op het moment dat er iets in de stal gebeurt. 'Varkenshouders moeten meer preventief te werk gaan en zorgen dat een dier absoluut niet ziek wordt, want wanneer een varken zichzelf beter moet maken, dan kost dit energie, dus groei. Zelf wil ik dan ook als tip meegeven: zet meteen al je zintuigen aan het werk op het moment dat je de stal instapt. Kijk en luister goed. Kijk of je achterblijvers ziet, luister of je dieren hoort hoesten en voel ook, of het aangenaam is in de ruimte.'